

TOLNA MEGYEI SZILÁRD LEÓ FIZIKAVERSENY

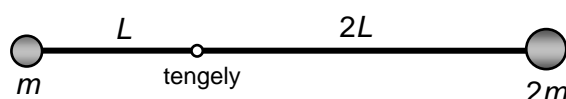
Szekszárd, 2016. március 10. 9-12 óra.

12. osztály

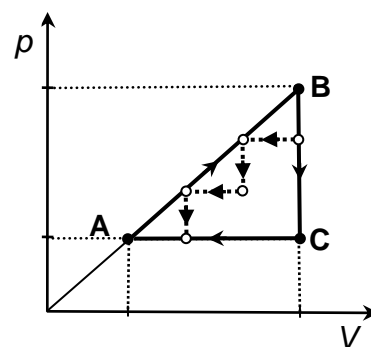
1. Az ábrán látható, $3L$ hosszúságú, elhanyagolható tömegű, merev rúd a bal oldali végétől $L = 0,6$ m távolságra lévő, rögzített, vízszintes tengely körül, a függőleges síkban súrlódásmentesen foroghat. A rúd végeihez m , illetve $2m$ tömegű, kisméretű testeket erősítünk, a rudat vízszintes helyzetben tartjuk.

Egy adott pillanatban a rudat elengedjük. $g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$.

- Határozzuk meg a testek sebességét abban a pillanatban, amikor a rúd áthalad a függőleges irányon?
- Mekkora erővel nyomja ekkor a rúd a tengelyt?
- Mekkora testek gyorsulása a rúd elengedése utáni pillanatban?

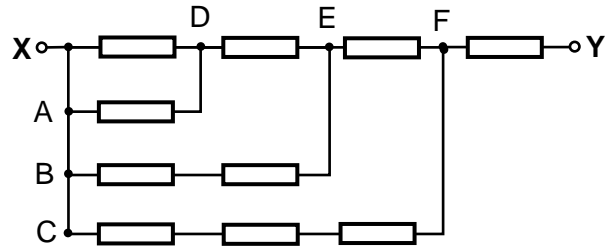

2. Ideális gáz $p - V$ diagramon az ábrán látható **ABCA** körfolyamatot végzi. A körfolyamat során a gáz legkisebb hőmérséklete Kelvin-skálán T_0 , legnagyobb hőmérséklete pedig, $9T_0$. A **B** állapotból a **C** állapotba vezető folyamat során a gáz mólhője $C_{m,V} = \frac{5}{2}R$.

- Határozzuk meg a gázcseppkének szabadsági fokát!
- Mennyi a körfolyamat hatásfoka?
- Mekkora lenne a körfolyamat hatásfoka, ha gázt a szaggatott vonallal jelzett úton vezetnénk vissza a **B** állapotból az **A** állapotba? A rajzon látható kis derékszögű háromszögek egybevágóak.

3. Az ábrán látható hálózat 10 db azonos ellenállású fogyasztóból áll, a huzalok ellenállása elhanyagolható. Az **X** és **Y** pontok között mért ellenállás értéke $R_{XY} = 1095 \Omega$.

- Határozzuk meg a fogyasztók ellenállását!
- Hol vágjuk el valamelyik huzalt, hogy az **X** és **Y** pontok között mért ellenállás értéke $R_{XY}^* = 2040 \Omega$ legyen?
- Az eredeti kapcsolás esetén az **A** és **B**, vagy a **B** és **C** pontok között vágjuk el a huzalt, hogy az **X** és **Y** pontok közötti ellenállás értéke $R_{XY}^{**} = 1700 \Omega$ legyen?

4. A Paksi Atomerőmű villamosenergia-termelésében rekordot ért el 2015-ben. Az éves termelés 15 834 GWh volt.

- Becsüljük meg, hogy 2015-ben hány kg ^{235}U hasadt el az erőmű reaktoraiban?
- Az erőmű reaktoraiban mekkora térfogatú fűtőelemet használtak fel 2015-ben?
- Hány kg szabad neutron keletkezett a reaktorokban tavaly, ha egy atommag hasadásakor átlagosan 2,4 neutron válik szabaddá? Hova lettek ezek a neutronok?

Felhasználható adatok: Egy ^{235}U mag hasadásakor $\varepsilon = 198 \text{ MeV}$ energia szabadul fel. Az erőmű reaktorainak átlagos hatásfoka 33,6%! A fűtőelemek százalékos ^{235}U tartalmának kezdeti értékét vegyük átlagosan 3,6%-nak. a „kiegési” szintet pedig 0,6 % -nak! A fűtőelemek sűrűsége $19\,000 \text{ kg/m}^3$.

Dr. Kotek László, Dr. Szűcs József
PTE TTK Fizikai Intézet

EREDMÉNYES VERSENYZÉST KÍVÁN A VERSENYBIZOTTSÁG!